

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den
Antverpiæ, M. DC. XLV.

Resp. III. De finibus parochiarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

fus, quibus in rebus assignanda sit portio? & ait in fructibus, & proventibus beneficij. *c. 1. de preb. in c. clem. 1. de iur. patronat.* ad quem modum Concilium Trid. *d. c. 7. portione*, inquit, *etiam super certa re assignanda*. vbi & res vna, quod non probat Rebuffus. *n. 84.* & stabilis, seu ex fructibus assignari potest. Obijcit sibi Rebuffus *c. vobis. 12. §. 2. nec cuiquam clerico pro portione sua aliquod solum ecclesie putetis esse deputandum, ne per incuriam & negligentiam minuatur*: sed non agit de portione vicariorum, sed administratione veteri bonorum ecclesie, tunc adhuc indiuisorum; arbitrio Episcopi administrandorum & partiendorum. at verò d. Constitutio Pij V. & d. c. 3. synodi Mechlin. dum iubet illam congruam non supra centum scuta, nec infra quinquaginta taxari, pensionem nummariam videtur significare. at verò exaudienda est illa secundum Conc. Trid. *d. c. 7. §. 7.* quod & in rebus permittit assignari: & porro pergit Constitutio Pij V. *sue in quantitate*, inquit, *aut quoad fructuum, pecuniarumque numerata, fundo seu alia re stabili huiusmodi portio constituatur*. & quia Concilium commodiorem rationem permittit Episcopo *d. c. 13. §. 24.* satis plerumque erit in rebus certis assignari portionem, cuius merces, quæ detrahetur patrono, sæpe minor futura esset, quam fructus ex ipsius industria vicarij eundem fundum colentis, seu administrantis colligendus. accedit quod rerum pretia sequuntur caritatem annonæ, in pecunia autem illis mutatis sæpius actum agere oportet, & parochos futuris ex mutatione controuersijs exponere. quod vitandum quantum fieri potest.

14.
Exequenda
appellatio-
ne remota.

Ad extremum quod super congrua portione statutum est appellatione suspenditur. *Rebuff. n. 19. d. Synodus c. 4.* non obstante appellatione iubet exequi, quod & de-

legati apostolici sequi tenentur. cum Synodus illa sit Romæ probata. imò Trid. *d. c. 7. §. 5. & 7.* ab assignatione congruæ portionis remouet appellationes, vtique quoad effectum suspensium. vt *d. Synodus d. c. 4. & c. 7. in verbo appellat.* & hinc datur auxilium brachij secularis, siue per interlocutoriam, siue definitiuam quid sit decretum. *de vbi sup. in iur. pont. no. anal. n. 12.* etiam ad parochianos collectandos. *ibid.* quæ remedia quò magis sunt prompta, minùs licet cessare à diuinis, etsi populus in ministrandis necessarijs deficeret. *Rebuff. n. 94.*

RESPONSVM III.

De finibus parochiarum.

DE Vm quæritur de finibus parochiarum magnam præsumptionem faciunt fines pagorum, iurisdictionumque sacularium. quippe Patriarchatus, Primatus, Archiepiscopatus, Episcopatus, dioceses, parochiæ institutæ sunt secundum loca, limitesque provinciarum, urbium, pagorum. *c. vrbes. c. in illis & tot. dist. 80. c. provincia. cum seqq. dist. 99. c. si uote. c. 9. 3. c. ecclesias. 3. q. 1. c. pastoral. X. de his que sunt à prelat. Concil. 1. Constantinop. c. 2.* adeo quidem, vt & semel constitutos fines confundere, mutare ue uilatenus, rigide reuocatum sit. *c. licet. c. quicumque. c. inter. 16. q. 3.* neque præscriptio admittatur. *ibid. & c. super. X. de paroch. tanquam irrationabilis. c. cum sint homin. s. X. de decim.* ita tamen si fines legitima probatione, vel alius indubitata fide appareant. *d. c. super in fin. alioquin præscriptio etiam in his finibus ualet. c. per singulas. cum pluribus alijs. ibid. q. 3.* ita ut quædragenario possessori finium turbatio fieri non debeat. *c. volumus. 10. q. 4. c. quia. X. de præscript. vt tamen*

men territorium non facere diocelam ait d. c. licet *in fin.* ita nec præscripta diocesi territorij conuentum adimi statuit c. sicut. *ibid.* neque adeo firma certitudo ex finibus pagorum sumi potest; quàm speciales circumstantiæ generalem præsumptionem vincant, aut eneruent. neque enim firmata semel parochiæ mutatione capiunt si qua accidat, vt sit sæpe, in finibus iurisdictionum sæcularium. c. 1. §. nam quod *sciscitaris. de fl.* 10.

At hic de antiquis parochiarum finibus, distinctione nulla profertur munimenta: fines etiam iurisdictionum sæcularium non seruos hic, vt fines parochiarum constat, dum immemoriali vsu probatum est, & spirituales iurisdictionem exercitam, & decimas vltra illos fines esse perceptas, sepulturas vti parochiales, parochialia iura presbyteri, custodis vltra illos fines recepta, habitantes extra fines in rectores fabricæ parochialis, mensæque S. Spiritus, seu elemosynarum parochialium assumptos. vt ex finibus sæcularis territorij argumentum liquidò hic fallat. & ratio distinctionis parochiarum. scilicet vt quisque sui gregis opportunè curam habere possit. *Conc. Trid. s. 14. c. 9. d. c. ecclesias* hic non seruetur, cum hic fluuiofus, iurisdictionum sæcularium terminus, quàm proximè alluat vnã ecclesiam parochialem, quam maximè in medio ferè populi cura animarum exigeret esse collocatam. *si contentio fuerit*, inquit c. plures. *ib. q. 1. de terminatione duarum matricum*; plebes vtrarumque discernant: & si non conuenerint; Dei iudicio discernatur. ergo vtriusque parochiæ seniores huiusmodi fines determinare debent: si conuenire non possent, Dei iudicio discerni debet contentio. Dei iudicium vocat glossa iuramentum, sortem, iudicium Ecclesiæ, quod vltimum ita accipimus; vt cum neutrius ius li-

quet, Ecclesia, vt olim omnium parochiarum fines posuit, eadem in obscuratis ex arbitrio suo statuat.

Igitur cum non esse, & non apparere eadem censeantur, nec demonstrari possint hic olim distincti fines, nec præscriptione aliqua satis vniuersali quæsi: nec plus præscriptum quàm possessum, dici possit: vterque autem parochus permixtim hos, illosue agellos, prout quisque vigilauerit diligentius, proficillis ericetis nouales fructus decimando, & parochialia ministeria obeundo, possederit, neuter vniuersim vicum aliquem ex ijs, qui controuertuntur, & sic minimè obtineri possit intentio canonum, distinctionem parochiarum exigentium; merito hoc calu recipietur decretum eiusdem Concilij *Trid. s. 24. c. 13. §. in ijs.* vt permixtæ huiusmodi parochiæ disternerentur; & cuique suus populus, aut grex proprius assignetur: quem exinde comitetur lac, & lana; quæ cuiusque pastori cedat. quemadmodum & *in c. 13. X. de decim.* Alexander III. Episcopo permittit assignationem decimarum noualium, quæ non fuerint nata intra certam parochiam: alioquin propriæ vult relinquere. cum ergo inter duas parochias hic tantum sit contentio; nec certi sint fines; poni vtiq; illi inter vtrasque possunt, & singulis suæ decimæ assignari. quod dubium nullum habet in terris adhuc incultis, in quibus nec possessio parochialis, nec præscriptio vlla est. sed & agelli illi, quorum decimæ pridem possessæ, & præscriptæ sunt; confusionis parochialis tollendæ causam nihilominus habent. vt & salus populi rationem exequendi decreti *d. §. in ijs*: vt terminentur indistinctæ parochiæ, vtiliori modo prout loci qualitas exegerit; vt loquitur *Trid.* vnde & quæ alter parochus intra alterius terminos nunc præfigendos

L. 2 olim

Quid statuendum in incertis?

olim possederit; iure quidem parochiali; terminis nunc illis sublati, decimæ, aliæque utilitates parochiales, tanquam accessoria, & in consequentiam iuris parochialis nunc distincti, atque inuicem sublatis, & attributi; cedant oportet cuique parochi, intra suam nunc parochiam.

RESPONSVM IV.

De Mendicantium prædicationibus in parochijs.

In ecclesijs parochialibus, inquit clem. dudum de sepultur. fratres (Prædicatores & Minores) nullatenus audeant vel debeant prædicare, vel proponere verbum Dei; nisi fratres prædicti à parochialibus sacerdotibus inuitati fuerint, vel vocati; & de ipsorum beneplacito, & assensu, seu petita licentia fuerit, & obiecta: nisi Episcopus vel Prelatus superior per eosdem fratres prædicari mandaret. consonat quoad Minoratas Regula S. Francisci c. 9. quæ disertè vetat suis prædicare inuitis parochijs. & quoad Prædicatores, eorum etiã Regula statuit, quod fratres omnia faciant in diocesis Episcoporum, cum eorum licentia. & sic Martinus Papa prædicationis officium illis commisit, sine præiudicio parochiorum, & rectorum. Sabarel. ad d. clem. dudum. §. ab olim. quæst. 25. & seqq.

^{1.} Inuitati debent, non inuitis parochijs concionari.

Eandem clementinam dudum obseruare promiserunt omnes Ordines Mendicantes ciuitatis A. in Concordatis cum Capitulo initis.

^{2.} Cum Episcoporum licentia, cù nulla contradicione.

Iterum Concilium Trid. s. c. 2. s. 24. c. 4. statuit, ne in ecclesijs non suorum Ordinũ sine licentia Episcopi, aut illo contradicente vlatenus prædicent. & Greg. XV. const. incip. inscrutabili rigidius prohibuit; & ipsis Ordinarijs facultatem compescendi concessit. sed & hic Capitulum ius ex antiquis priuilegijs Alexandri VI. & Leonis

X. instar Ordinarij fuit, quæ est hodie per erectionem Episcopatus A. cessent respectu Episcopij, non tamen respectu cuiusvis terrij. vt propterea Ordines Mendicantes sine Capituli licentia, & obstante eorum contradicione, prædicare non possint.

Præterea officium prædicandi in Ordinibus Mendicantibus commissum est in solatium & subleuamen oneris, non in præiudicium Episcoporum aut parochorum. D. Bonauentura in Tractatu quare Mendicantes prædicent. D. Thom. 2. 2. q. 187. ar. 4. ad 2. & in 3. p. 9. ar. 2. ad 2. disertè exprimit d. clem. dudum. sub fin. in verb. sic eos in prædicationis officio, & propositionibus verbi Dei, ac omnibus alijs supra dictis tanquam cooperatores eorum idoneos, & laborum suorum participes, prompta benigne recipiant, ac affectuose admittant, non omittant, vt proinde illis æterna beatitudinis premium augetur, & animarum salutis incrementa felicia promerentur. cooperatores ergo ad auxilium assumpti, non debent supplantare parochos in suis ecclesijs, ad quas olim ad formam et d. clem. recitatum sunt admitti. Sic Imago primi seculi l. 6. c. 1. de Societatis in Belgium admisione respondet; sed neque nos ad huc esse priuilegijs, neque porro vsuros cum posterorum offensione, quibus non amari veniamus, sed adiutores, & admittimus. Vide Zuarez t. 4. de Relig. l. 9. c. 1. vbi sic priuilegia docet intelligenda cum non derogent Ordinarium & parochorum iuri. l. 6. c. 1. Summa Societatis De Mission. ar. 7. priuilegium Greg. XIII. quod refert Compend. V. Confess. §. 2. in V. non repugnans tamen curatis.

Neque verò qui heri vocauit, hodie tenetur vocare; qui heri inuitauit, hodie inuitare; sed qui heri voluit, hodie potest nolle: nec quæ precariò, quod duntaxat duntaxat, quamdiu visum est concedenti; l. 1. D. de precar. admittit, parere possunt obligationem in